

פרשת לך לך תשעג

בס"ד

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" - מצות ברית מילה היא אות בין עם ישראל לקב"ה והבדלה בין ישראל לשאר העמים בחותם שבגופם.

כדברי ספר החינוך מצוה ב- וז"ל- "משרשי מצוה זו, לפי שרצה השם יתברך לקבוע בעם אשר הבדיל להיות נקרא על שמו אות קבוע בגופם, להבדילם משאר העמים בצורת גופם כמו שהם מובדלים מהם בצורת נפשותם, אשר מוצאם ומובאם איננו שוה, ונקבע ההבדל בגולת הזהב לפי שהוא סיבה לקיום המין, מלבד שיש בו תשלום צורת הגוף, כמו שאמרנו. והעם הנבחר חפץ השם יתברך להשלים תכונתו, ורצה להיות ההשלמה על ידי האדם, ולא בראו שלם מבטן, לרמוז אליו כי כאשר תשלום צורת גופו על ידו, כן בידו להשלים צורת נפשו בהכשר פעולותיו".

יחודיות זו גם באה לידי ביטוי גם בנוסח הברכה המקובל בקהילות ישראל בהם מכריז הקהל "כשם שהכנסתו לברית כך תכניסהו לתורה לחופה ולמעשים טובים" מה שלא מצאנו בשאר מצות ויש עוד שינויים מיוחדים משאר מצוות שהיא דוחה שבת כפי שדייקו חז"ל מהמילים "וביום השמיני ימול" אפילו בשבת.

ובמדרש מובא ששאל טורנוסרופוס הרשע את רבי עקיבא אמר ליה למה אתם מלים... והואיל והוא חפץ במילה למה אינו מהול ממעי אמו?

והשיבו רבי עקיבא- לפי שלא נתן הקדוש ברוך הוא לישראל את המצות אלא לצרף בהם, וכך אמר דוד כל אמרת ה' צרופה, ואומר אמרת ה' צרופה מגן הוא לכל החוסים בו: עכ"ל.

גם כאן יש לשאול מה הצירוף במצות המילה עד שגם לעתיד לבא לא תתבטל ונמשיך לקיימה? כפי שביאר מורי ורבי הגאון רש"ז אורבך זצ"ל בטעם שרפואה היא הברכה השמינית בתפילת שמונה עשרה? וביאר שמפני שלעתיד לבא הרי לא יהיה שום מחלה, וא"כ לא יצטרכו לתפילת רפאנו כי אם לתינוק אחר הברית, ולכן אמרו בגמ' שרפואה בשמינית, כנגד הברית שיהא גם לעתיד לבא.

מכאן יש לנו יסוד גדול המבאר באחת כל הנקודות דלעיל והוא שמוצאים אנו במצות המילה כי הרושם המיוחד נשאר חתום בבשרינו ואינו נמחק או נשכח כמו בשאר המצוות וזאת התפילה והשאירה של כל יהודי לזכות בכל המצוות להשאר עם הקדושה והאמונה ולהמשיך לקיים מתוך אותה התלבבות וכונה טהורה כמו שמקיים מצות המילה.

ועל פי האמור מובנים גם דברי הגמרא במנחות דף מג ע"ב - על דוד המלך שבשעה שנכנס לבית המרחץ וראה עצמו עומד ערום, אמר: אוי לי שאעמוד ערום בלא מצוה! וכיון שנזכר במילה שבבשרו נתיישרה דעתו, לאחר שיצא, אמר עליה שירה, שנאמר: תהלים י"ב- "למנצח על השמינית מזמור לדוד, על מילה שניתנה בשמיני". עכ"ל.

ואכן מצות ברית מילה היא הסמל המאחד בכל שנות ההסטוריה של עם ישראל ועל אף היותה מצוה חוקית ואין בה טעם והגיון שכלי בקיומה ומסירות רבה צריך כדי לקיימה בכל זאת אנו רואים שעם ישראל כולו לדורותיו ממשיך לקיים מצוה זו בשמחה רבה בצורה מוחלטת עד כמעט שלא נמצא יהודי אשר אינו מהול. יתן ד' שזכות מצוה זו תגן בעדינו לזכות לכל מעלותיה וסגולותיה בקדושה ובטהרה.

בברכת שבת שלום
הרב אליהו אלחרר-רב העיר מודיעין